

5.11.2020

SISÄMINISTERIÖLLE

Kutsu arpajaislain uudistamista koskevaan kuulemis- ja keskustelutilaisuuteen 11.11.2020

ARPAJAISLAIN UUDISTAMINEN

Sisäministeriö on asettanut 31.1.2020 arpajaislain rahapelitoimintaa koskevan sääntelyn uudistamista koskevan hankkeen (SM051:00/2019). Hankkeen tavoitteena on pääministeri Marinin hallitusohjelman mukaisesti selvittää arpajaislain uudistamistarpeita erityisesti rahapelaamisesta aiheutuvien haittojen ehkäisyn ja vähentämisen edelleen tehostamiseksi.

Sisäministeriö järjestää 11.11.2020 kuulemis- ja keskustelutilaisuuden, jossa käsitellään hankkeeseen sisältyviä asiakokonaisuuksia

- pakollisen tunnistautuneen pelaamisen laajentaminen hajasijoitetusta raha-automaattipelaamisesta muuhun rahapelaamiseen muun ohella pelaajan itselleen asettaman pelikiellon mahdollistamiseksi
- raha-automaattien sijoittelua ja rahapelien myyntipisteiden sijoittumista koskeva sääntely
- rahapelien markkinointia ja arpajaislain vastaista markkinointia koskeva sääntely
- peli- ja pelaajadatan kerääminen ja hyödyntäminen rahapelihaittojen seurannassa, ehkäisyssä ja tutkimuksessa sekä Veikkaus Oy:n vastuullisen asiakkuuden mallin mahdollistamiseksi
- pelikasinon määräaikaisen pelikiellon laajentaminen toistaiseksi voimassa olevaksi
- maksuliikenteelle asetettavien estojen käyttöönottamisen selvittäminen yksinoikeusjärjestelmän ulkopuolelle suuntautuvan pelaamisen rajoittamiseksi
- Veikkaus Oy:n liiketoiminnan mahdollinen kehittäminen yritysten väliseen liiketoimintaan
- peliserverin sijaintiin liittyvät kysymykset
- kansainvälisten yhteispoolipelien edellyttämät muutokset totopelaamisessa ja
- vedonlyöntipelien uudistukseen liittyvät muutostarpeet.

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry (*jäljempänä MaRa*) on kutsuttu kuulemistilaisuuteen. Tämä muistio on laadittu MaRan puheenvuoroa varten.

1. Peliongelmien ehkäisy rahapeliautomaattipelaamisessa

Rahapeliautomaatilla pelaamisessa on suurilta osin kysymys satunnaispelaamisesta. Moni asiakas pelaa rahapeliautomaattia silloin tällöin ostoskäynnin aikana tai ajanvietteenä ravintolassa tai liikenneasemalla asioitaessa. Tällaista pelaamista ei tule vaikeuttaa.

Satunnaispelaajien määrä on merkittävä. Fyysisiä rahapeliautomaatteja on Veikkauksen Taloustutkimuksella teettämien Omnibus/Catibus –kyselyiden perusteella viimeksi kuluneen viikon aikana pelannut noin kymmenen prosenttia vastaajista. Kun kyselyn tulokset suhteutetaan koko väestön tasolle, kyse on 400.000 viikoittaisesta pelaajasta. Viimeisen kuukauden aikana pelanneita on vajaa kaksikymmentä prosenttia eli 720 000 pelaajaa.

Samoista kyselyistä selviää myös, että ongelmallisen paljon peliautomaatteja pelaavien määrä on pieni. Vuonna 2020 1,4 % vastaajista on kertonut, että joko hän itse tai samassa taloudessa asuva pelaa ongelmallisen paljon peliautomaatteja. Vuonna 2019 vastaava luku oli 1,8 %. Väestötasolla lukumäärä on alle 60.000 pelaajaa. Peliautomaattien ongelmapelaamista on seurattu yli 20 vuoden ajan ja 2000- luvun tasosta ongelmapelaamisen määrä on vähentynyt.

MaRa katsoo, että ongelmapelaamiseen tulee puuttua riskiperusteisesti ja kohdennetusti eikä vaikeuttaa ongelmatonta satunnaispelaamista.

Pakollinen tunnistautuminen rahapeliautomaattipelaamisessa mahdollistaa kattavien pelaamisen hallinnan välineiden tarjoamisen asiakkaille. Tunnistautumisen käyttöönoton yhteydessä otetaan käyttöön myös pelirajat, aika-muistuttajat ja pelikiellot. Tunnistautuneena pelaamisessa pelaaja pystyy omalta pelitililtä myös aiempaa paremmin seuraamaan omaa pelaamistaan. Veikkaus siirtyy aikaistetusti tunnistettuun pelaamiseen vuoden 2021 alussa. Pelaaja voi jatkossa tunnistautua peliautomaatilla Veikkauskortilla, Veikkaustiliin yhdistetyllä debit/credit-kortilla tai Veikkaussovelluksella.

Rahapelaamista valvotaan myyntipaikoissa lainsäädännön ja Veikkauksen ohjeisen mukaisesti. Pelaamisen ikärajavaivontaan kiinnitetään entistä tarkempaa huomiota, kun pelaamisen viiteikärajaa nostettiin vuoden 2020 lokakuussa 23:sta 30:een. Vastuullisessa rahapelaamisessa myös ikärajavaivonnan on oltava tehokasta.

2. Hajasijoitetuilla rahapeliautomaateilla on iso merkitys liikenneasemille ja ravintoloille

Hajasijoitettujen peliautomaattien määrää on supistettu merkittävästi. Vuonna 2019 hajasijoitettuja rahapeliautomaatteja oli noin 18.500 kappaletta ja vuoden 2021 alussa peliautomaatteja on enää 10.500 kappaletta. Veikkaus on pienentänyt peliautomaattien myyntipaikkakohtaista enimmäismäärää 15:sta ensin seitsemään ja tämän jälkeen neljään.

Hajasijoitettuja rahapeliautomaatteja on tällä hetkellä yli 1700 ravintolassa ja noin 700 liikenneasemalla. Reilun vuoden aikana määrä on vähentynyt yli tuhannella myyntipaikalla.

Rahapeliautomaateista saatavat korvaukset Veikkaus Oy:ltä muodostavat ravintola- ja liikenneasemasektorin yrityksille tärkeän ja merkittävän tuloerän. Peliautomaateista saatavia tuloja ei voi korvata muilla tuloilla.

Vuonna 2019 kumppaniyrityksille maksettavat korvaukset olivat noin 80 miljoonaa euroa. Rahapeliautomaattien määrän vähentyminen 18.500:sta ja 10.500:een ja tunnistauneeseen pelaamiseen siirtyminen vuoden 2021 alussa tulee laskemaan kumppaniyrityksille maksettavia korvauksia.

Peliautomaateista saatavat tuloilla turvataan osaltaan monimuotoiset palvelut eri puolella Suomea. Sijoituspaikkakorvauksilla on ratkaiseva merkitys varsinkin syrjäseutujen ja pienten paikkakuntien yrityksille, työpaikoille ja palveluiden säilymiselle. Esimerkiksi pienten paikkakuntien liikenneasemat ovat alueellaan merkittäviä työllistäjiä ja verotuloja tuottavia palvelukeskitymiä, joista asiakkaat saavat kaikki arjen palvelunsa. Jos peliautomaatteja ei olisi tai satunnaispelaamisen vaikeutettaisiin, yritykset joutuisivat vähentämään työpaikkoja tai karsimaan palvelujaan.

Rahapeliautomaattien määrä on Veikkauksen uusien myyntipaikkakriteerin perusteella supistunut merkittävästi. **MaRa pitää välttämättömänä, että hajasijoitusjärjestelmään perustuva malli säilytetään myös jatkossa eikä sijoittelua koskevia kriteereitä muuteta nykyisestä.** Veikkaus on nykyisten myyntipaikkakriteerien perusteella sijoittanut automaatteja sinne missä on palveluita ja asiakasvirtoja ja tämän tulee olla mahdollista myös tulevaisuudessa. Kumppaniyrityksiä tulee kohdella yhdenvertaisesti riippumatta siitä missä myyntipaikka sijaitsee.

Muistion laati,

Kai Massa
lakimies, varatuomari

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry on matkailu-, ravintola- ja vapaa-ajan palvelualojen elinkeino- ja työmarkkinajärjestö. MaRa edustaa hotelleja, kylpylöitä, viikko-osakeyrityksiä, leirintäalueita, kongressi- ja tapahtumatoimialan yrityksiä, ravintoloita, catering-yrityksiä, eines- ja valmistuskeittiöitä, kahviloita, pubeja, yökerhoja, liikenneasemia, huvi-, teema- ja elämyspuistoja, keilahalleja, festivaaleja ja konserttitapahtumia, ohjelmapalveluyrityksiä, luontomatkailuyrityksiä, hiihtokeskuksia sekä matkailun markkinointi- ja välityspalveluita tarjoavia yrityksiä. MaRassa on 2 800 jäsentä, joilla on 7 700 toimipaikkaa. MaRan jäsenyritykset työllistävät noin 70 000 henkilöä.